

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

อ.พ. ๔๔/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ และเพิ่มมาตรา ๑๐๐/๑)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออกจากราชการไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ในปัจจุบันการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนปรากฏปัญหาความลักลั่นระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ เช่น กรณีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ ขณะที่การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจที่พ้นจากราชการกำหนดให้ดำเนินการสอบสวนข้าราชการตำรวจที่ถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ละประเภทซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างจากบทบัญญัติกฎหมายขององค์การตรวจสอบอย่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งผลให้ส่วนราชการต้นสังกัดของข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดวินัยไม่อาจพิจารณาโทษแก่ข้าราชการผู้นั้นได้ จึงสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ดังนี้

๑) การแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการให้เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานราชการในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๒) เป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายและทำให้ส่วนราชการสามารถพิจารณาโทษแก่ข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดได้แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปเป็นระยะเวลาอันเท่าใดก็ตาม อันเป็นการป้องปรามมิให้ข้าราชการกระทำความผิดตลอดจนส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผลเมื่อการทุจริตลดลงประเทศชาติย่อมเกิดการพัฒนา

๓) การกำหนดเงื่อนไขเวลาเริ่มต้นในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้ว ให้ยาวนานขึ้นกว่าเดิม ย่อมทำให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างเชื่อมั่นในระบบราชการไทย ให้แก่ประชาชนและสังคม

๔) การกำหนดเงื่อนไขเวลาสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากจะเป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหาในการเข้าถึงพยานหลักฐานสำหรับใช้ต่อสู้คดี และผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรอคอยการดำเนินการที่ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุดแล้ว ยังมีผลให้ส่วนราชการไม่ต้องรับภาระเกินจำเป็น ทั้งในแง่บุคลากรและงบประมาณที่จะต้องเข้าไปในการสอบสวนวินัย ที่ยาวนานเกินสมควร อันจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องปรามพฤติกรรมทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ และประหยัดงบประมาณของส่วนราชการเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ ในด้านอื่น ๆ ได้

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ถือเป็น การอุดช่องว่างของกฎหมาย และถึงแม้จะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของข้าราชการ ในการที่จะถูกดำเนินการทางวินัยได้แม้พ้นจากราชการแล้ว แต่ก็นับว่าก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ประเทศชาติมากมาย ซึ่งประการสำคัญคือ เป็นการป้องปรามข้าราชการมิให้กระทำความผิด มิให้กระทำการอันเป็นการทุจริต เพราะการทุจริตถือเป็นบ่อนทำลายประเทศ ทำให้ประเทศ ไม่มีการพัฒนา ระบบราชการไทยเกิดความไม่น่าเชื่อถือและประเทศชาติยังต้องสูญเสียงบประมาณ ในการสอบสวนวินัยอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏ อยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๖ -)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ วงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กันยายน ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิติ ภาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นายโสภณ ชาดบุษย์จาร์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวกรรณิกา พัชระ	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลุต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖	

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑
หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ	
ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติ	
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๗
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน	
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	-๑-
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist).....	-๗-
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน	
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.	-๒๒-
- การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว	
สามารถทำได้หรือไม่	-๒๔-
- การพิจารณาลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พิจารณาโทษทางวินัย	
ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว	-๒๗-
- วิเคราะห์ปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่	
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด	-๓๐-
ภาคผนวก	
: พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	(๑)
: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๘๗๖๑ เรื่อง ร่างแก้ไขกฎหมาย	
ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล	
ในราชการฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕ ฉบับ กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๓)
: ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๕)

ภาคผนวก

- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (๙)
- : สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (๑๑)
- : การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว (๓๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุตติมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ และเพิ่มมาตรา ๑๐๐/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออกจากราชการไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๔. บทก้ำกัศลลลทล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจื่อนซลที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกัจจา นุเบกษาเป็นต้นไป

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาเป็นหนังสือหรือถูกฟ้อง คดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการ ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง)

กรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกกล่าวหาเป็นหนังสือหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาหลังจากที่ออกจากราชการแล้ว ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องส่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง จะต้องส่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง)

กรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ยังออกจากราชการไปแล้ว เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดหรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม)

ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะรับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และส่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องส่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากที่ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัย มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ใน หมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายใน หนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้น ออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์กร พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุ กระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการ ทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวน พิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไร้แรงก็ให้งดโทษ”

๒. กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการ พลาเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ผู้นั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี และหากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๐/๑)

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการ พลาเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการ

พลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการ
ของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย
อย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
 คารางเปรียบเทียบ
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการพลเรือน</p> <p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับ มาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p>	

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญได้มีกรณี ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำความผิดหรือละเว้นการปฏิบัติ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อ ผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาหรือต่อผู้มีส่วนสอบสวนหรือ ตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา หรือมีกรณีถูกฟ้อง คดีอาญาหรือต้องทวงถามว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็น ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือไม่เกี่ยวกับราชการหรือ</p>	<p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการพลเรือน สามัญ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติ ไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหา เป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำ หรือละเว้นการกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาหรือต่อผู้มีส่วน สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบ ของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชา ของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องทวงถามว่า</p>	<p>เพื่อให้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการ ทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการ ไปแล้ว เป็นมาตรฐานเดียวกันกับข้าราชการฝ่ายพลเรือน ประเภทต่าง ๆ อันจะเป็นกลไกหนึ่งในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้ง มีกรอบระยะเวลาการดำเนินการดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจน เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกออกจากราชการไปแล้วในการ แสวงหาพยานหลักฐานเพื่อต่อสู้ข้อกล่าวหา</p>

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว โดยมีใจเพราะเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ</p> <p>ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้คงโทษ</p>	<p>ก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ</p> <p>กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหากดตอาญา หลังจากที่ยังรับราชการพลเรือนสามัญผู้ได้ออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งดังตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ</p> <p>ในกรณีศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนกรดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี</p>	

<p>พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้บังคับกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ “มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสิ่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วแต่กรณี</p> <p>การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”</p> <p>ผู้รับสนองพระราชาโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยในกรณีที่เกิดคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดสามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๐๐</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของราชการฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังพ้นจากราชการไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งพ้นจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น^๒ จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้^๓ ดังนี้

๒.๑ วิธีในการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑.๑ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ดังนี้

ช่องทางที่ ๑ : การจัดประชุมหารือระหว่างผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน องค์กรตรวจสอบ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ช่องทางที่ ๒ : การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th)

* เรียงเรียงโดย นางสาวกรรณิศา พัสระ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย

^๒ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

^๓ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒.๑.๒ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๒.๒.๑ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดหารือระหว่างผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ การจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

ครั้งที่ ๒ การจัดประชุมในระดับกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๓๓๑๐ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

ซึ่งการประชุมทั้งสองครั้งเป็นการระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปจัดทำหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักเกณฑ์ดังกล่าวและมีมติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือนดำเนินการแก้ไขกฎหมายของตนให้มีความสอดคล้องกันตามหลักการดังกล่าว จึงมีการจัดประชุมในครั้งที่ ๓

ครั้งที่ ๓ การจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี เพื่อร่วมกันพิจารณายกร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้วให้เป็นไปตามหลักการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (โดยพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงาน ก.พ. ยกร่างเป็นเบื้องต้น)

๒.๒.๒ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการเห็นชอบตามผลการประชุมครั้งที่ ๓ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๒.๒.๓ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ รวมเป็นระยะเวลา ๑๕ วัน

๒.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๒.๓.๑ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมฯ

ครั้งที่ ๑ : เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ เจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ ๒ : เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๓๓๑๐ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ กรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ ๓ : เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ กรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายชื่อหน่วยงาน ที่เข้าร่วมประชุมตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒

๒.๓.๒ กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) คือ ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๒.๓.๓ กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) คือ ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

๒.๔.๑ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่เสนอแก้ไข) (ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณี ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนพ้นจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือ มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนพ้นจากราชการว่าในขณะที่รับราชการ ได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัย มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้

เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้พ้นจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

การดำเนินการทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิด ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษตามที่มิตชี้มูลความผิด โดยไม่นำเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ที่พ้นจากราชการมาใช้บังคับ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

๒.๔.๒ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนพ้นจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือ มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนพ้นจากราชการว่าในขณะที่รับราชการ ได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้พ้นจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพ้นจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้พ้นจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มิคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งพ้นจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

หมายเหตุ โดยสามารถศึกษาข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น รวมถึงคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น ตามภาคผนวก หน้า (๑๑) - (๒๙)

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีดังนี้^๔

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ด้านสังคม

เชิงบวก : การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายให้สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นแม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปแล้ว จึงมีผลเป็นการปราบปรามผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอย่างเด็ดขาด และเป็นการป้องปรามและลดการกระทำผิดวินัยโดยมิให้ข้าราชการผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง โดยเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ในขณะที่เดียวกันย่อมมีผลเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจทางอ้อมให้แก่ข้าราชการที่มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบราชการให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวมอีกด้วย

^๔ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก : ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วจะได้รับความเป็นธรรมมากขึ้นในการดำเนินการทางวินัย เนื่องจากมีการแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดเงื่อนไขเวลาสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้น นอกจากนี้ ข้าราชการพลเรือนสามัญโดยทั่วไปที่ยังอยู่ในราชการจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยการยืนหยัดบนความถูกต้อง อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในระบบราชการให้แก่ประชาชนและสังคมโดยทั่วไป

เชิงลบ : ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้ว อาจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ ภายใต้เงื่อนไขบางประการตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ : ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการซึ่งตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

สำนักงาน ก.พ. ได้มีการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th)

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงาน ก.พ. ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่นที่พ้นจากราชการไปแล้วให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรหลักซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต อันได้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท.

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เพื่อแก้ไขปัญหาความลักลั่นระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่นซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องดังกล่าวไว้แตกต่างกัน รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. กับข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วได้ เนื่องจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญและกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท.

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

๑.๒.๑ เพื่อสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่น ๆ ที่พ้นจากราชการไปแล้วให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๑.๒.๒ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล โดยให้สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญได้ แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการทางวินัยโดยผู้บังคับบัญชาหรือการดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิด

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

๑. ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่พ้นจากราชการไปแล้ว เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ละประเภทบัญญัติไว้แตกต่างกัน

๒. ทำให้กระบวนการดำเนินการทางวินัย โดยเฉพาะการดำเนินการโดยองค์กรหลักในการตรวจสอบการทุจริตขาดประสิทธิภาพและขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมายที่เกิดจากความไม่สอดคล้องกันของกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการในฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ที่ทำให้ไม่อาจนำผู้ที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงมาลงโทษได้ด้วยเหตุที่ผู้นั้นพ้นจากราชการไปแล้ว

๓. เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก

มี ๑ ทางเลือก โดยการแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน (มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ โดยขยายเงื่อนไขของกฎหมายให้สามารถดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการผู้ก่อความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ราชการได้แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปแล้ว ในขณะที่เดียวกันก็จำกัดระยะเวลาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาที่พ้นจากราชการไปแล้วมิให้ต้องรับภาระในการต่อสู้คดีอย่างยาวนานเกินสมควร

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

ทำให้หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วได้มาตรฐานเดียวกันกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่น ๆ และสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรหลักซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต อันได้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท.

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

๑.๖.๑ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วมีความเป็นธรรมเสมอภาค และเป็นมาตรฐานเดียวกันกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่นที่พ้นจากราชการไปแล้ว

๑.๖.๒ สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้ แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปแล้ว เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนและกฎหมายขององค์กรหลักในการตรวจสอบการทุจริตมีความสอดคล้องกัน ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพและความเป็นเอกภาพของกฎหมายที่เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในราชการทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในภารกิจดังกล่าว

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากเป็นการปรับปรุงมาตรการบริหารงานบุคคลภาครัฐในเรื่องวินัยที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ จึงไม่เหมาะสมที่จะให้เอกชนเข้ามาทำภารกิจนี้

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจนี้มีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการประชาชน จึงไม่จำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริการประชาชน แต่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างมาตรฐานการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการในราชการฝ่ายพลเรือนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ภารกิจดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกฎหมายการบริหารงานบุคคลที่ใช้บังคับกับข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นการเฉพาะ จึงไม่อาจมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการกิจแทนได้ แต่ต้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นส่วนราชการฝ่ายพลเรือนจะต้องมีแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่น ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องทำการแก้ไขกฎหมายของตนด้วย

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การทำภารกิจนี้มีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function) ในเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ : การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในเรื่อง การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถเข้ามาตราการบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่สามารถเข้ามาตราการบริหารได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการเป็นบทบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวจึงจำเป็นต้องทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับดังกล่าว

ถ้าเข้ามาตราการบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

การนำมาตรการการบริหารไม่อาจใช้แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ จึงจำเป็นต้องใช้การแก้ไขกฎหมายดังกล่าว

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบในหลักการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการในราชการฝ่ายพลเรือนตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ จึงได้มีการดำเนินการยกร่างแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการของร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการขององค์การกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน รวม ๕ ฉบับ ซึ่งรวมถึงร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่..) พ.ศ. ด้วย อันเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สอดคล้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในราชการ ตามร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๗๙) ตลอดถึงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากเป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับข้าราชการพลเรือนสามัญทุกคน

ทขอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเป็นบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากเพื่อให้การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเร็ว

มีการทขอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากการแก้ไขกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม กำกับ / ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม ระบบผสม

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คำนวณค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการหรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๘ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มีกรอบระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

ไม่มีการกำหนดโทษทางอาญาหรือโทษทางปกครองไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น แต่เป็นกรณีส่วนราชการในฝ่ายพลเรือนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการที่สังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ไม่มี

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ข้าราชการพลเรือนสามัญทั่วประเทศ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการพลเรือนสามัญโดยทั่วไป รวมถึงข้าราชการพลเรือนประเภทอื่น

ซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ กำหนดให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชียงบวก
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก
- เชียงลบ
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

ด้านสังคม

- เชียงบวก

การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายให้สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นแม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปแล้ว จึงมีผลเป็นการปราบปรามผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรงอย่างเด็ดขาด และเป็นการป้องปรามและลดการกระทำผิดวินัยโดยมิให้ข้าราชการผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง โดยเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ในขณะที่เดียวกันย่อมมีผลเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจทางอ้อมให้แก่ข้าราชการที่มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตน นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบราชการให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวมอีกด้วย

- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วจะได้รับความเป็นธรรมมากขึ้นในการดำเนินการทางวินัย เนื่องจากมีการแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดเส้นเวลาสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้น นอกจากนี้ ข้าราชการพลเรือนสามัญโดยทั่วไปที่ยังอยู่ในราชการจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการยืนยันย้ดบนความถูกต้อง อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในระบบราชการให้แก่ประชาชนและสังคมโดยทั่วไป

- เชียงลบ
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

ด้านอื่น ๆ

- เชียงบวก
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

- เชิงลบ

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้ว อาจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้ เหมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ ภายใต้เงื่อนไขบางประการตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการซึ่งตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วอาจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เหมือนผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เป็นการจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็น กล่าวคือ แม้ว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้ว อาจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้ แต่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของกระบวนการดังกล่าวไว้ด้วย เพื่อให้ผู้นั้นต้องมีภาระในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อต่อสู้คดีอย่างยาวนานเกินสมควร นอกจากนี้ ในกระบวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วมีสิทธิในการรับทราบข้อกล่าวหา สิทธิในการนำพยานหลักฐานมาชี้แจงโต้แย้งข้อกล่าวหา และสิทธิอื่น ๆ ในการต่อสู้คดี เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งยังอยู่ในราชการ

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้มีผลเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยตรง แต่จะมีผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากเมื่อมีการป้องกันและปราบปรามข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรงอย่างเข้มงวด จริงจัง งบประมาณที่สูญเสียไปกับการทุจริตจึงมีน้อยลง ส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะและบริการอื่น ๆ จากรัฐดียิ่งขึ้น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

-

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด

-

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

-

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีผลให้การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยลดข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้ว เพื่อให้สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้นั้นได้เสมือนว่ายังอยู่ในราชการ สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจพิจารณาได้จากปริมาณการดำเนินการทางวินัยและลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วได้มากขึ้น ทั้งนี้ ควรจะต้องประเมินภายหลังจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวไปแล้วอย่างน้อย ๑ ปี

สำหรับประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ซึ่งมีผลให้การปราบปรามผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จึงเป็นการช่วยเสริมสร้างให้มีการใช้งบประมาณแผ่นดินพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบราชการให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวมอีกด้วย

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

อาจมีความยุ่งยากในช่วงแรกของการบังคับใช้กฎหมายที่จำเป็นต้องสร้างความรับรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านวินัยอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ได้อย่างถูกต้อง และเนื่องจากมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของการดำเนินการทางวินัย จึงอาจมีความยุ่งยากในช่วงแรกของการวางหลักเกณฑ์ใหม่ ๆ เช่น การนับระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัย

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่ได้มีผลเป็นการสร้างภาระหน้าที่หรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่อย่างใดแต่มีผลกระทบโดยตรงต่อข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วซึ่งอาจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงได้แม้ผู้นั้นจะไม่มีสถานะเป็นข้าราชการอีกต่อไป ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมมิให้เสียหายจากการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงของบุคคลดังกล่าว และการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัย สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน

ในการดำเนินการ โดยอาจนำเงินไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ซึ่งนับได้ว่าผลกระทบหรือภาระที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับแล้ว การตรากฎหมายฉบับนี้มีความคุ้มค่า

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

ไม่มีจำนวนกำลังคนที่แน่นอน เนื่องจากเป็นกรณีที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้ต่อเมื่อมีการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเกิดขึ้น ทั้งนี้ กำลังคนที่ต้องใช้โดยหลักประกอบด้วยคณะกรรมการสอบสวน และผู้ปฏิบัติงานด้านวินัยทั้งหมดในส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้าราชการอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามในส่วนของการชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้วตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำเป็นต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่นิติกรของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ตามกฎหมายดังกล่าวไปยังกระทรวง กรม ต่าง ๆ โดยอาจต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวินัยในกระทรวง กรม ต่าง ๆ หรือผู้มีประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนทางวินัย

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่หรือขออัตรากำลังเพิ่มแต่อย่างใด

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ใต้กฎหมาย

การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เนื่องจากเป็นการแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการที่พ้นจากราชการไปแล้ว ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายหลักที่จำเป็นต้องสร้างความรับรู้ความเข้าใจให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึง คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านวินัยซึ่งจะต้องเป็นผู้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายฉบับใหม่ ทั้งนี้ โดยอาจทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังกระทรวง กรม ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เช่น การจัดบรรยาย/สัมมนาชักจูงความเข้าใจ การเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.พ. เว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น facebook, line และการจัดทำคำอธิบาย แผ่นพับ อินโฟกราฟฟิค หรือคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) เป็นช่องทางหลัก

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในฐานะองค์กรหลักในการตรวจสอบการทุจริต มีอำนาจในการไต่สวนและชี้มูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้ว เช่นกัน โดยในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้นำกฎหมายขององค์กรตรวจสอบดังกล่าวมาใช้บังคับกับการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูล โดยไม่ต้องนำกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับ อีกทั้งหน่วยราชการฝ่ายพลเรือนที่มีการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการก็ได้แก้ไขกฎหมายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในเรื่องดังกล่าวขึ้นอีก ดังนั้น จึงไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการแต่อย่างใด

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

รายละเอียดตามข้อ ๗.๑

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นในขั้นตอนของการยกร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ เพื่อให้กฎหมายดังกล่าวมีมาตรฐานเดียวกันสำหรับใช้บังคับกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภท โดยมีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ และผู้แทนองค์กรตรวจสอบ และผู้แทนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ท. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่ นายกรัฐมนตรี

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

- กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนที่ผู้นั้นจะพ้นจากราชการ หรือมีกรณีที่ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนพ้นจากราชการที่มีใช้ความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

- กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงภายหลังจากที่ผู้นั้นพ้นจากราชการไปแล้ว หรือมีกรณีที่ผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาหลังพ้นจากราชการที่มีใช้ความผิดอาญาที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ให้เริ่มดำเนินการสอบสวนทางวินัยภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และต้องสั่งลงโทษให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

- กรณีการเพิกถอนคำสั่งลงโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลปกครอง องค์การพิชารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย เพราะเหตุที่กระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษใหม่ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่มิคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

การใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด จึงเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักการกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการประชาชน จึงไม่ต้องกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจเพื่อสะดวกต่อการรับบริการของประชาชนแต่อย่างใด แต่โดยที่มีการกระจายอำนาจการดำเนินการทางวินัยให้แก่กระทรวง กรม เป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ สามารถร้องเรียนได้ที่ส่วนราชการต้นสังกัดของข้าราชการผู้นั้น

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะต้องเสนอต่อ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ ก.พ. เป็นผู้ตรวจสอบ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

โดยที่มีการกระจายอำนาจการดำเนินการทางวินัยให้แก่กระทรวง กรม เป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการพลเรือนสามัญสามารถร้องเรียนได้ที่ส่วนราชการต้นสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาหรือร้องเรียนต่อสำนักงาน ก.พ.

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้ดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองแต่อย่างใด

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ
และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
- คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (กร.)
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ก.ส.)
- คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)
- คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)
- คณะกรรมการอัยการ (ก.อ.)
- องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (อ.ศร.)
- คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.)
- คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
- คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.)
- คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.ก.)
- คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ)
- คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.)
- คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.)
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนประจำ กอ.รมน.
- คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.)
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ
- ประชาชนทั่วไป
- องค์กรอื่น ได้แก่

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

เปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์ www.ocsc.go.th และ www.lawamendment.go.th

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

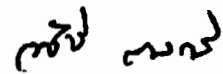
ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ

(นางเมธินี เทพมณี)

เลขาธิการ ก.พ.

 กรกฎาคม ๒๕๖๑

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สำนักมาตรฐานวินัย

หมายเลขติดต่อ ๐ ๒๕๔๗ ๑๖๒๘

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ในปัจจุบันการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนปรากฏปัญหาความลักลั่นระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ เช่น กรณีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ ขณะที่การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจที่พ้นจากราชการกำหนดให้ดำเนินการสอบสวนข้าราชการตำรวจที่ถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ละประเภทซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างจากบทบัญญัติกฎหมายขององค์กรตรวจสอบอย่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งผลให้ส่วนราชการต้นสังกัดของข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดวินัยไม่อาจพิจารณาโทษแก่ข้าราชการผู้นั้นได้ จึงสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ดังนี้

๑) การแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการให้เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานราชการในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๒) เป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายและทำให้ส่วนราชการสามารถพิจารณาโทษแก่ข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดได้แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปเป็นระยะเวลาานเท่าใดก็ตาม อันเป็นการป้องปรามมิให้ข้าราชการกระทำความผิดตลอดจนส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผลเมื่อการทุจริตลดลงประเทศชาติย่อมเกิดการพัฒนา

๓) การกำหนดเงื่อนไขเวลาเริ่มต้นในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้วให้ยาวนานขึ้นกว่าเดิม ย่อมทำให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยให้แก่ประชาชนและสังคม

๔) การกำหนดเงื่อนไขเวลาสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากจะเป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหาในการเข้าถึงพยานหลักฐานสำหรับใช้ต่อสู้คดี และผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรอคอยการดำเนินการที่ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุดแล้ว ยังมีผลให้ส่วนราชการไม่ต้องรับภาระเกินจำเป็น ทั้งในแง่บุคลากรและงบประมาณที่จะต้องเข้าไปในการสอบสวนวินัยที่ยาวนานเกินสมควร อันจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องปรามพฤติกรรมทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ และประหยัดงบประมาณของส่วนราชการเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ได้

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการให้เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานราชการในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ และก่อให้เกิดความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ถือเป็น การอุดช่องว่างของกฎหมาย และถึงแม้จะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของข้าราชการในการที่จะถูกดำเนินการทางวินัยได้แม้พ้นจากราชการแล้ว แต่ก็นับว่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติมากมาย ซึ่งประการสำคัญคือ เป็นการป้องปรามข้าราชการมิให้กระทำความผิด มิให้กระทำการอันเป็นการทุจริต เพราะการทุจริตถือเป็นบ่อนทำลายประเทศ ทำให้ประเทศไม่มีการพัฒนา ระบบราชการไทยเกิดความไม่น่าเชื่อถือและประเทศชาติยังต้องสูญเสียงบประมาณในการสอบสวนวินัยอีกด้วย

การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วสามารถทำได้หรือไม่*

เดือนกันยายนของทุกปีคือเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณแผ่นดินที่ทางราชการกำหนด และวันที่ ๓๐ กันยายน ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดปีงบประมาณของทุกปี ก็จะเป็นกำหนดวันสิ้นสุดอายุราชการของข้าราชการที่มีอายุครบ ๖๐ ปี ที่เรียกว่า “เกษียณอายุราชการ” ซึ่งปีหนึ่ง ๆ ก็จะมีข้าราชการจำนวนไม่น้อยทยอยกันเกษียณอายุราชการต่อเนื่องกันไม่ขาดสาย ผู้เขียนเองก็เคยได้ยื่นข้าราชการวัยเกษียณจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่า “ชีวิตหลังเกษียณคือการเปลี่ยนผ่านจากหน้าที่การงานที่จำเจมานาน มาเป็นวันเริ่มต้นแห่งอิสระเสรีภาพ” แต่ใครจะทราบหรือไม่ว่า แม้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่ก็อาจจะถูกดำเนินการทางวินัยได้

โดยหลักนั้นผู้ที่จะถูกดำเนินการทางวินัยได้ต้องยังคงมีสภาพเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่ อย่างไรก็ตาม หากจะให้ข้าราชการพลเรือนที่ทำความผิดขณะเป็นข้าราชการหลุดพ้นจากความรับผิดชอบทางวินัยที่ตนได้ก่อไว้ เพียงเพราะเหตุจากการที่เขาลาออกจากราชการหรือเกษียณอายุราชการไปก่อน ก็คงไม่ถูกต้องนัก ดังนั้น มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงบัญญัติให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาและดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ หากเข้าเงื่อนไขสองข้อ ดังต่อไปนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นจะต้องถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือถูกกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษอยู่ก่อนวันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการ

๒. ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ซึ่งตามเงื่อนไขข้อนี้ ก.พ. เคยมีแนววินิจฉัยไว้แล้วว่าหมายถึงต้องเป็นการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้นั้น ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการเท่านั้น ไม่ได้หมายความครอบคลุมการดำเนินการทางวินัยทั้งหมด

เช่น เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ปราบกฏหนังสือร้องเรียนไปยังอธิบดีกรมที่ดินว่า นายสมชาย ข้าราชการผู้หนึ่งในสังกัดกรมที่ดิน กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีมีหน้าที่รับเงินค่ารังวัดค่าออกโฉนดที่ดิน รวมถึงค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่มาติดต่อได้กระทำการยกยอกเงินส่วนหนึ่งไปเป็นประโยชน์ตัวเอง ต่อมา นายสมชายเกษียณอายุราชการ ทำให้ไม่มีสภาพเป็นข้าราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ หากข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า มีการเริ่มดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ

* ที่มา : วรรณวิมล มะละเจริญ และจุฑาทิพย์ สติวิศาลกิจ, สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑, จาก www.ocsc.go.th

สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกับนายสมชาย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ แม้ขณะนั้นจะถือว่า นายสมชายไม่มีสภาพเป็นข้าราชการแล้วก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวก็ถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ นายสมชายถูกกล่าวหา เป็นหนังสือว่ากระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อผู้บังคับบัญชาของผู้ขึ้น และมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงกับนายสมชาย ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายสมชายเกษียณอายุราชการ ดังนั้น จึงสามารถพิจารณาและดำเนินการทางวินัยต่อไปกับนายสมชาย ได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ

อย่างไรก็ตาม แม้เข้าเงื่อนไขที่จะดำเนินการทางวินัยต่อไปได้ แต่หากผลการพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาก็ต้องมีคำสั่งให้ดโทษตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง เพราะสถานโทษสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะสั่งลงโทษได้ต่อเมื่อผู้นั้น มีสภาพเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่เท่านั้น ส่วนคำสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการนั้นให้ ย้อนหลังไปถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งก็คือวันที่ผู้นั้นเกษียณอายุราชการ ตามข้อ ๑๕ ของระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๕๔

แต่หากเป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลข้าราชการพลเรือนสามัญที่เกษียณอายุ ราชการไปแล้ว จะพิจารณาลงโทษอย่างไร สามารถนำเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้ได้ด้วยหรือไม่

ในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยตอบข้อหารือ เรื่อง การดำเนินการทางวินัย ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๖๒/) โดยสรุปว่า การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ให้ถือว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่ยุติโดยผู้บังคับบัญชาไม่ต้องดำเนินการสอบสวนอีก กรณีจึงต้องถือว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลอย่างเดียวกับ การสอบสวนของผู้บังคับบัญชาตามความหมายของมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ หากข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้นั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนออกจากราชการ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เริ่มดำเนินการไต่สวนภายในเวลา ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นพ้นจากราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ย่อมสามารถดำเนินการสั่งลงโทษทางวินัยกับราชการผู้นั้นตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งผู้เขียนขออน้อมรับความเห็นกรณีดังกล่าว แต่อีกมุมมองหนึ่งนั้น ผู้เขียนเองก็เห็นว่ามาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เป็นบทบัญญัติ ขึ้นมาเป็นพิเศษ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งเป็นความผิดที่ร้ายแรงก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อระบบราชการ จึงได้บัญญัติให้มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ แม้ผู้นั้น

จะออกจากราชการไปแล้ว เพื่อไม่ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากความรับผิดชอบเพราะออกจากราชการ เนื่องจากอาจปกปิดความผิดทำให้ความผิดไม่ปรากฏ จึงไม่อาจกล่าวหาในขณะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ซึ่งแตกต่างจากมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีวัตถุประสงค์ในสองด้าน ด้านแรกเป็นไปเพื่อประโยชน์ของราชการ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่ยังมีได้เสมือนว่า ผู้ผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ ส่วนอีกด้านหนึ่งเพื่อประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนสามัญ เนื่องจากไม่มีสภาพเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงไม่อาจดำเนินการทางวินัยได้ ถ้าไม่เข้าช้อยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าทั้งมาตรา ๘๔ และมาตรา ๑๐๐ ต่างก็มีความสำคัญ ควรมีการตีความให้มาตรา ๘๔ มีผลใช้บังคับได้ด้วย นอกจากนั้น การนำระยะเวลาในการเริ่มกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ยังมีได้ออกจากราชการไปแล้วว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเริ่มดำเนินการไต่สวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ข้าราชการสามัญพ้นจากราชการแล้ว ก็จะทำให้ระยะเวลาห้าปีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ไม่มีผลใช้บังคับ และถือเป็นการจำกัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยเช่นกัน ประกอบกับเรื่องทำนองเดียวกันนี้ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการเคยพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ มีความเห็นว่ากรณีตามมาตรา ๑๐๐ ที่บัญญัติว่าผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการนั้น ใช้สำหรับกรณี que ผู้บังคับบัญชาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท่านั้น ส่วนกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีความผิด ผู้บังคับบัญชามีอำนาจดำเนินการลงโทษได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ด้วยเหตุนี้แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้มูลความผิดหลังจากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากราชการเกิน ๑๘๐ วัน ผู้บังคับบัญชาก็ยังมีอำนาจดำเนินการลงโทษได้

การพิจารณาลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช มีมติให้พิจารณาโทษทางวินัย
ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว

นายพรชัย เมธาภรณ์พงศ์

โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 100¹ บัญญัติให้การ
ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วจะกระทำได้อีกเมื่อข้าราชการผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำ
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุต้องดำเนินการ
สอบสวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 84² มาตรา 92³ และมาตรา 93⁴
บัญญัติให้การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กระทำความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาเป็นหนังสือต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เกินห้าปี และให้
ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก รวมทั้งให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็น
สำนวนการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา
นั้น ๆ ตลอดจนให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับ
ได้บัญญัติเรื่องการกล่าวหาและการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการ ไปแล้วต่างกัน

¹ มาตรา 100 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็น
การกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการ
กล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีการฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
ที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว โดยมีใจเพราะเหตุขาด ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจ
ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชา
จึงมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

๑๓๑

๑๓๑

² มาตรา 84 ภายใต้บังคับมาตรา 19 การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ
พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เกินห้าปี

³ มาตรา 92 ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใด
กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา
ผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณา
โทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการ
สอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา
นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๑๓๑

๑๓๑

⁴ มาตรา 93 เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา 92 วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาโทษภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ
ภายในสิบห้าวันนับแต่ วันที่ได้ออกคำสั่ง

จากการศึกษาแนวทางพิจารณาในการสั่งลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พิจารณาโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว ปรากฏว่า คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ได้มีคำวินิจฉัย เรื่องแดงที่ 0013156 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 ระหว่างนาย จ. กัปกรณ์ที่ดินสรุปความได้ว่า กรณีผู้อุทธรณ์พ้นจากการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญแล้ว ก่อนที่จะมีการร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ แม้ผู้กรณีในอุทธรณ์จะมีอำนาจสั่งลงโทษย้อนหลังได้ตามมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ประกอบกับระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยวินัยออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตาม เห็นว่า มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยกับผู้พ้นจากการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญไปแล้ว ได้สองประการ ประการแรกกรณีมีการกล่าวหาผู้พ้นนั้นเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต่อผู้บังคับบัญชาของผู้พ้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบก่อนที่ผู้พ้นจะพ้นจากการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ประการที่สอง ต้องสอบสวนตามมาตรา 93 วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้พ้นพ้นจากราชการ โดยบทบัญญัติดังกล่าวได้ครอบคลุมการดำเนินการทางวินัยทั้งหมด ซึ่งรวมถึงการสอบสวนทางวินัยและการสั่งลงโทษ จึงเป็นมาตราที่กำหนดเงื่อนไขของอำนาจในการสั่งลงโทษเช่นเดียวกับมาตรา 97 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และไม่อาจนำหลักการตีความที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายพิเศษยกเว้นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไปมาใช้กับกรณีนี้ได้

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นเรื่อง การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการทหารที่เกษียณอายุราชการแล้ว เรื่องเสร็จที่ 566/2553 และความเห็นเรื่อง การดำเนินการทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ เรื่องเสร็จที่ 1362/2556 ในทำนองเดียวกับคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ดังกล่าวสรุปความได้ว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดว่าข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่การพิจารณาลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญจะสามารถกระทำได้เพียงใดและอย่างไรย่อมเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการพิจารณาลงโทษทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว ได้แก่ มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 การที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ต้องปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนสามัญได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษก่อนออกจากราชการ และผู้บังคับบัญชาได้เริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้พ้นพ้นจากราชการ แต่ในกรณีที่เป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้ถือว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่ยุติ

โดยผู้บังคับบัญชาไม่ต้องดำเนินการสอบสวนอีก กรณีจึงต้องถือว่า การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลอย่างเดียวกับการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาตามความหมายของมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพราะผลของการไต่สวนดังกล่าวจะถูกถือเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการร้องทุกข์นาย บ. ต่อพนักงานสอบสวนภายหลังจากที่นาย บ. ได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว และวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มต้นทำการไต่สวนก็เป็นเวลาเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นาย บ. พ้นจากราชการแล้ว กรมป่าไม้จึงไม่อาจพิจารณาโทษทางวินัยกับนาย บ. ได้

เรื่องนี้แม้ว่า ก.พ.ค. และคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีความเห็นในทำนองเดียวกันและสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองที่ห้ามทำคำสั่งทางปกครองให้มีผลย้อนหลัง เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนตามมาตรา 42^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า แนวทางการพิจารณาดังกล่าวอาจทำให้เกิดช่องว่างในการพิจารณาลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญข้าราชการพลเรือนสามัญพ้นจากตำแหน่งเพราะเกษียณอายุราชการหรือริบลาออกจากราชการก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเริ่มทำการไต่สวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ โดยหน่วยงานของรัฐไม่อาจลงโทษทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไปแล้วได้ และทำให้ผู้นั้นยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494^๖ ประกอบกับ ก.พ.ค. เสียขางน้อย เห็นว่า มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เห็นควรแปลความหรือตีความจำกัดเฉพาะกรณีการสอบสวนที่ต้องดำเนินการโดยผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งเท่านั้น ไม่สามารถนำผลการแปลความหรือตีความดังกล่าวไปอ้างเป็นข้อกฎหมายที่จะนำไปใช้บังคับเกี่ยวกับการไต่สวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจาก การไต่สวนและการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 บัญญัติรองรับไว้ คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ในกรณีนี้จึงต้องดำเนินการตามกรอบที่มาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติไว้ อีกทั้งการตีความกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย จึงต้องเคารพลำดับชั้นของกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Hierarchy of Law) ด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นควรให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความชัดเจนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งหมายจะดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

^๕ มาตรา 42 คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ซึ่งไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเจตนาหรือโดยเหตุอื่น

๑๓๑

๑๓๑

^๖ นงนกร วาบุญศิริ, “หลักการห้ามทำคำสั่งทางปกครองย้อนหลัง : กรณีศึกษาปัญหาการสั่งลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา” *วารสารกฎหมายปกครอง* ปีที่ 29 ฉบับที่ 3 (2555), 35-58

วิเคราะห์ปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด*

วินัย (Discipline) ข้าราชการมีความสำคัญเป็นอันมากต่อการบริหารงานของรัฐบาลเพราะ ข้าราชการถือเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจะต้องเข้าถึงและใกล้ชิดกับ ประชาชนโดยตรง หากข้าราชการไม่มีวินัยดีพอก็จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือศรัทธาและ ไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการบริหารประเทศ นอกจากนี้วินัยข้าราชการยังเป็นเครื่องนำทางคน ไปในทางที่ดีและเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในอันที่จะส่งเสริมหรือสร้างสรรค์ให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและซื่อสัตย์สุจริต เมื่อข้าราชการรักษาวินัยของตนอย่างเคร่งครัดแล้วก็จะเป็น เกราะป้องกันปัญหาการทุจริตในแวดวงราชการได้เป็นอย่างดี ดังนั้น วินัยข้าราชการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ที่ข้าราชการทุกคนจะต้องรักษาโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ หากข้าราชการผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวินัย ย่อมถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยและจะต้องรับโทษตามที่กฎหมาย กำหนด^๑ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการไม่ว่าจะดำเนินการโดยผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องคำนึงถึงหลักความยุติธรรม หลักความ เป็นธรรมและหลักความรวดเร็ว^๒ ในขณะเดียวกันการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการก็ต้องอยู่ภายใต้ หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง (Principle of Legality of Administrative Act) ด้วยเช่นกัน เพราะคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสิทธิของข้าราชการ ดังนั้น การดำเนินการทางวินัยต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและต้องดำเนินการให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วโดยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ ทฤษฎีหลักกฎหมายมหาชนเพื่อค้นหาหลักเกณฑ์นำมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

* ที่มา : สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑, จาก <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/5483/5/004-%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%85%E0%B9%88%204.pdf>

^๑ เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2525). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน (สามัญ) (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. หน้า 4.

^๒ นวนัฐ แก้วขวัญ. (2554). ปัญหาการพิจารณาและการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลฐานความผิด. การศึกษาอิสระหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 97.

วิเคราะห์ปัญหาความไม่เสมอภาคเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้ว

การบริหารงานบุคคลภาครัฐ จะมีการจัดระเบียบภายในองค์กรภาครัฐแต่ละองค์กรและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะเป็นความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นของการบังคับบัญชา ซึ่งโดยปกติแล้วผู้บังคับบัญชามีอำนาจเหนือการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น มีอำนาจสั่งการหรือแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาให้กระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่ง มีอำนาจเพิกถอนการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชามีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งมีอำนาจควบคุมความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและถูกต้องตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับของทางราชการ และสิ่งที่ผู้บังคับบัญชานำมาใช้ในการอ้างว่ามีอำนาจเหนือผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อใช้ควบคุมความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชา คือ การดำเนินการทางวินัย หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องสั่งลงโทษทางวินัยตามความร้ายแรงแห่งกรณีความผิด ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดโทษทางวินัยมี 5 สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก และไล่ออก (Fire)

วินัยข้าราชการมีความพิเศษแตกต่างจากเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การดำเนินคดีแพ่ง (Civil Case) หรือการดำเนินคดีอาญา (Criminal Proceedings) กล่าวคือ การดำเนินการทางวินัยไม่มีอายุความ ซึ่งหากข้าราชการผู้ใดได้กระทำผิดวินัยครบองค์ประกอบของข้อกำหนดทางวินัยแล้ว ครบไต่ที่ผู้นั้นยังมีสถานภาพเป็นข้าราชการ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจดำเนินการทางวินัยได้ หรือแม้ภายหลังจะพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ยังมีอำนาจดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการผู้นั้นได้ เช่น มาตรา 100³ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไปแล้วได้ หากเข้าเงื่อนไขสองประการ กล่าวคือ

³ มาตรา 100 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำความผิดหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้วโดยมิใช่เพราะเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาและดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจบรรจุตามมาตรา 57 ต้องดำเนินการสอบสวนตาม มาตรา 93 วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้คงโทษ

ประการแรก ข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ (Les contraventions) ก่อนวันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการ

ประการที่สอง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไปแล้วภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ซึ่งจะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาหรือการดำเนินคดีแพ่งทั่วไปเพราะหากไม่ได้ดำเนินการภายในอายุความก็ไม่สามารถดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีแพ่งได้

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการแบ่งประเภทข้าราชการและบุคลากรภาครัฐออกเป็นหลายประเภทซึ่งต่างก็มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลใช้บังคับไม่เหมือนกัน เช่น ข้าราชการพลเรือนก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ข้าราชการทหารก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ข้าราชการตำรวจก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ข้าราชการรัฐสภาที่ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ข้าราชการฝ่ายอัยการก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2553 ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 ตุลาการศาลปกครองก็ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 นอกจากนี้ยังมีข้าราชการหรือพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งต่างก็มีกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลบังคับใช้แตกต่างกันออกไป จึงทำให้การบริหารงานบุคคลด้านวินัย อุทธรณ์ (Appeal) และร้องทุกข์ (Complaint) ภายในองค์กรและหน่วยงานภาครัฐประเภทต่าง ๆ มีความลักลั่นกัน การตีความด้วยทฤษฎีความก็ตี มาตรฐานการลงโทษก็ตี มีความแตกต่างกัน อีกทั้งยังมีได้ใช้บทบัญญัติเรื่องวินัยเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดี แต่กลับนำไปใช้ในการปกป้องผู้กระทำความผิด อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบข้าราชการโดยรวม⁴

ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐมีหลายประเภทและต่างก็มีกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การดำเนินการทางวินัย การลงโทษทางวินัย

⁴ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2545). การปฏิรูประบบวินัย อุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (รายงานวิจัย). หน้า 17.

แตกต่างกันออกไปทำให้เกิดปัญหาความไม่เสมอภาคหรือความไม่เท่าเทียมกันเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้ว กล่าวคือ ข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐบางประเภท เช่น ข้าราชการพลเรือนสามัญ (Civil Servant) ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547⁵ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547⁶ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วได้ ซึ่งแตกต่างจากกรณีของพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นเดียวกัน เช่น พนักงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยมิได้มีบทบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษทางวินัยแก่พนักงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่อย่างใด จึงทำให้เกิดความสับสนในการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้ว

วิเคราะห์ปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีความมุ่งประสงค์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรง

⁵ มาตรา 94 ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสอบสวนในกรณีการกระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือมีกรณีที่ถูกชี้มูลความผิดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้แล้ว แม้ต่อมาข้าราชการตำรวจผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้วก็ให้ทำการสอบสวนต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันออกจากราชการ

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ เว้นแต่ กรณีที่ผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง หรือกักขัง กักขังโทษนั้นเสีย

⁶ มาตรา 102 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการหรือเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว เว้นแต่ ออกจากราชการเพราะตาย ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา 95 และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ เว้นแต่ ผลการสอบสวนหรือพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน

ตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้สวนข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการร้องขอให้ถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับสูงออกจากตำแหน่งหรือดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งได้สวนวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ‘ร่ำรวยผิดปกติ’ ทูจริตต่อหน้าที่^๖ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันจะส่งเสริมให้สังคมไทยทุกภาคส่วนมีวินัยยึดมั่นในคุณธรรม (Merit System) และจริยธรรม

เจ้าหน้าที่ของรัฐ^๗ (State Official) ที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ กล่าวโดยสรุป เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีความหมายครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภททั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้าง รวมทั้งพนักงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย

^๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

^๘ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

^๙ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา¹⁰ ซึ่งได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการทางวินัย พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัยหรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณีต่อไปได้ตามความนัย มาตรา 57¹¹ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งการที่บทบัญญัติดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วได้นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเต็มที่ แม้กระทั่งผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วก็ต้องดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้ได้ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์และความจำเป็นที่มหาชนพึงจะได้รับ หากให้มีการดำเนินการทางวินัยย้อนหลังกับเจ้าหน้าที่ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยย้อนหลังกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนมากกว่าสิทธิประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องเสียไปเพราะถูกดำเนินการทางวินัยย้อนหลัง เนื่องจาก การดำเนินการทางวินัยย้อนหลังกับเจ้าหน้าที่ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วจะเป็นมาตรการช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริต (Corruption) ในภาครัฐให้เห็นผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ก็เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกดำเนินการทางวินัยมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ต่าง ๆ จากทางราชการ อันเนื่องมาจากการกระทำทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน อีกทั้งการลงโทษทางวินัย ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ปลดออก (Dismiss) และไล่ออก (Fire) ก็ไม่ใช่โทษทางอาญาที่ต้องห้ามมิให้มีผลย้อนหลังไปเป็นโทษแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ดังนั้น การลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วจึงไม่ขัดหรือแย้งหลักกฎหมายห้ามไม่ให้มีผลย้อนหลังแต่อย่างใด

¹⁰ “ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่งการดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความดังกล่าวด้วย

¹¹ มาตรา 57 ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้

การดำเนินการทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) ผู้ใดได้กระทำความผิดวินัยไม่ว่าจะเป็นฐานความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม ประธานกรรมการจะต้องส่งรายงานและเอกสารพร้อมความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชา (Commander) หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีก ซึ่งในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือรายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะต้องพิจารณาลงโทษวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และต้องส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง (order) ซึ่งหากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตาม ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา (Accused) นั้น ๆ ทั้งนี้ ตามความนัย มาตรา 92¹² มาตรา 93¹³ และมาตรา 94¹⁴ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

¹² มาตรา 92 ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีกในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

๑๓๕

๑๓๕

¹³ มาตรา 93 เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา 92 วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

¹⁴ มาตรา 94 ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา 93 ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะสามารถลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความคิดได้หรือไม่และเพียงใดนั้น ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง (Principle of Legality of Administrative Act) ซึ่งเป็นหลักควบคุมห้ามมิให้ฝ่ายปกครองกระทำการใด ๆ ขัดต่อกฎหมาย ขณะเดียวกันก็เป็นหลักให้อำนาจแก่ฝ่ายปกครองจะกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการสร้างภาระหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนและต้องกระทำการภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจะออกคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วได้ จะต้องมีความชอบด้วยกฎหมายให้ชัดเจน มิเช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนก็ไม่สามารถลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้

ผู้วิจัยเห็นว่า หากประสงค์ที่จะให้มีการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความคิด จะต้องตราบทบัญญัติให้อำนาจแก่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วได้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

โดยปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความคิด คณะกรรมการกฤษฎีกา (Council of State) ได้เคยมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความคิดไว้หลายกรณี ในบทนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความคิด และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

1. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการทหารที่เกษียณอายุราชการแล้ว (เรื่องเสร็จที่ 566/2553)

สำนักปลัดกระทรวงกลาโหมได้ขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาโทษทางวินัยของพลเอก น. นายทหารนอกราชการ กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของพลเอก น. ขณะรับราชการในสังกัดกองทัพบกเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ 735/2551 ว่า “การปลดข้าราชการทหารออกจากประจำการ จะต้องเป็นข้าราชการทหารที่ประจำการ

อยู่หากพ้นจากราชการแล้วก็ไม่อาจปลดออกจากประจำการได้โดยสภาพ ดังนั้น ในกรณีที่กระทรวงกลาโหมพิจารณาเห็นว่า สามารถดำเนินการปลด พลเอก น. ออกจากประจำการได้ก็จะต้องมีคำสั่งปลดออกจากประจำการโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายของการรับราชการ ส่วนเรื่องการถอดยศทหารนั้นเป็นเรื่องที่กระทรวงกลาโหมสามารถดำเนินการได้ตามมาตรา 7¹⁵ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ประกอบกับข้อ 2 แห่งระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยผู้ซึ่งไม่สมควรจะดำรงอยู่ในยศทหารและบรรดาศักดิ์ พ.ศ. 2507 แม้พลเอก น. จะพ้นราชการไปแล้ว”

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้วเห็นว่า ในทางปฏิบัติยังไม่ได้ข้อยุติ กล่าวคือ จะปลดพลเอก น. ซึ่งเกษียณอายุราชการไปแล้วออกจากราชการย้อนหลังได้หรือไม่ ด้วยกฎหมายใด อีกทั้งการปลดนายทหารชั้นนายพลออกจากประจำการและถอดออกจากยศทหาร การดำเนินการต้องนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และจะเป็นการมิบังควร หากต่อมามีการอุทธรณ์ต่อกรณีดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและรอบคอบ จึงขอหารือเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยไว้แล้ว ดังนี้

“...ในกรณีที่กระทรวงกลาโหม พิจารณาเห็นว่า สามารถดำเนินการปลด พลเอก น. ออกจากประจำการได้ ก็จะต้องมีคำสั่งปลดออกจากประจำการโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายของการรับราชการ...” นั้น กระทรวงกลาโหมต้องใช้ดุลพินิจเองว่าหากเป็นความผิดที่อยู่ในเกณฑ์ปลดออกจากราชการต้องปลด พลเอก น. ออกจากราชการและให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายของการรับราชการ แม้ว่าจะไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจกระทรวงกลาโหมไว้ ใช่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 1 และคณะที่ 2) พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) ไม่มีอำนาจที่จะปลด พลเอก น. ออกจากประจำการภายหลังจากที่พลเอก น. ออกจากประจำการไปแล้วได้ เนื่องจากมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย (Disciplinary Procedure) หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้ แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย มิใช่เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาที่จะดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาต่อไปได้ การจะดำเนินการทางวินัยตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เพียงใดและอย่างไร ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้กับข้าราชการที่จะถูกดำเนินการทางวินัย ส่วนมาตรา 92 และมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัตินี้

¹⁵ มาตรา 7 ทหารผู้ใดกระทำความผิดต่อวินัยทหารจักต้องรับทัณฑ์ตามวิธีที่ปรากฏในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้ และอาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดออกจากยศทหาร

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นเพียงบทบัญญัติ ที่ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา (Accused) ตามฐานความผิดที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเท่านั้น

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ข้อบังคับ กระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2502 มติสภากลาโหมในการประชุมครั้งที่ 3/07 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2507 ประกอบกับคำสั่งกองทัพบก ที่ 176/2508 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2508 เรื่อง การหมุนเวียนกำลังพล ที่กำหนดเหตุแห่งการปลดออก จากประจำการแล้ว ไม่พบว่ามียกเว้นบทบัญญัติกำหนดให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจปลดทหารผู้กระทำความผิด วินัยออกจากประจำการได้ในกรณีที่ทหารผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว ยกเว้น กรณีตามข้อ 5¹⁶ และ ข้อ 7¹⁷ แห่งข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการตั้งให้ข้าราชการทหารพักราชการ พ.ศ. 2528 ที่ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งพักราชการข้าราชการทหารผู้ถูกฟ้องคดีอาญาหรือถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดอาญาตลอดเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุดหรือตลอดเวลาที่พิจารณาสอบสวน ซึ่งหากปรากฏ ภายหลังว่าข้าราชการทหารผู้นั้น ได้กระทำความผิด ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการ โดยไม่มีเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ โดยให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันสั่งพักราชการได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวงกลาโหมไม่เคยสั่งพักราชการ พลเอก น. ตามข้อบังคับ กระทรวงกลาโหมว่าด้วยการตั้งให้ข้าราชการทหารพักราชการฯ ประกอบกับการปลดข้าราชการ ทหารออกจากประจำการ จะต้องเป็นข้าราชการทหารที่ประจำการอยู่ หากพ้นจากราชการแล้วก็ไม่ อาจปลดออกจากประจำการได้โดยสภาพ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) จึงไม่ สามารถปลด พลเอก น. ออกจากประจำการได้

¹⁶ ข้อ 5 ข้าราชการทหารผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญาหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ ความผิดสุโทษหรือ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือมีกรณีที่ต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงถูกสอบสวนเพื่อลงทัณฑ์ สถานหนัก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างพิจารณาหรือสอบสวนจะเป็นการเสียหาย แก่ราชการ ก็ให้สั่งพักราชการตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น

¹⁷ ข้อ 7 การให้พักราชการนั้น ให้พักตลอดเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุดหรือตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว

๑๓๑

๑๓๑

- 7.3 ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด ให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการปฏิบัติดังนี้
- 7.3.1 ถ้าสั่งให้ออกจากราชการ โดยไม่มีเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันสั่งพักราชการ
- 7.3.2 ถ้าสั่งให้ออกจากราชการ โดยมีเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันออกคำสั่ง

๑๓๑

๑๓๑

2. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยตามมติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอดีตรัฐมนตรีว่าการพลเรือนสามัญ (เรื่องเสร็จที่ 1362/2556)

สำนักงาน ก.พ. ได้ขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่ย้ายออกจากราชการ ไปแล้วรายนาย บ. อดีตรัฐมนตรีว่าการสังกัดกรมป่าไม้ (Royal Forest Department) ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุป ดังนี้

(1) ในปี พ.ศ. 2540 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 4 จังหวัดนครราชสีมาได้เข้าทำการตรวจสอบการดำเนินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่าของสำนักงานป่าไม้จังหวัดสุรินทร์ พบว่า การเบิกจ่ายเงินสนับสนุนโครงการดังกล่าวไม่ถูกต้องทำให้ราชการเสียหายเป็นเงินจำนวน 5,182,900 บาท

(2) วันที่ 1 ตุลาคม 2544 นาย บ. ได้เกษียณอายุราชการโดยกรมป่าไม้ไม่มีการดำเนินการทางวินัยแก่นาย บ.

(3) วันที่ 17 พฤษภาคม 2545 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 4 จังหวัดนครราชสีมา ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ให้พิจารณาดำเนินการกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย ซึ่งในส่วนของนาย บ. นั้น จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษ (Complaint) ต่อพนักงานสอบสวน (Inquiry Official) เพื่อดำเนินคดี

(4) วันที่ 31 กรกฎาคม 2545 สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวนสถานี ตำรวจภูธรอำเภอรัตนบุรี เพื่อดำเนินการตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

(5) วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติรับเรื่องไว้พิจารณาและแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของนาย บ. มีมูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 วรรคสอง¹⁸ และมาตรา 90 วรรคสอง¹⁹ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาลงโทษทางวินัยแก่นาย บ.

¹⁸ มาตรา 85 วรรคสอง การปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

¹⁹ มาตรา 90 วรรคสอง การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(6) วันที่ 8 เมษายน 2554 สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมป่าไม้เพื่อให้พิจารณาโทษทางวินัย (Disciplinary action) แก่นาย บ.

(7) กรมป่าไม้ได้นำเรื่องเสนอ อ.ก.พ. กรมป่าไม้ในการประชุมครั้งที่ 2/2554 วันที่ 1 มิถุนายน 2554 และที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจากนาย บ. เกษียณอายุราชการไปแล้ว จึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 แต่เห็นควรหารือปัญหานี้ไปยังสำนักงาน ก.พ.

อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ซึ่งทำการแทน ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ 3/2556 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2556 พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับได้บัญญัติความในส่วนที่เกี่ยวกับการกล่าวหาและการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วไว้ต่างกัน โดยมาตรา 84²⁰ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 บัญญัติให้การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ในขณะที่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เกินสองปี ในขณะที่การดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชา (Commander) จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วกระทำได้อีกเมื่อข้าราชการผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนออกจากราชการ ซึ่งถือเป็นปัญหาความไม่สอดคล้องกันของกฎหมายสองฉบับ จึงมีมติให้หารือปัญหาดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาว่ากรมป่าไม้จะดำเนินการพิจารณาโทษทางวินัยแก่นาย บ. ต่อไปได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวน

²⁰ มาตรา 84 การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 66 ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหาขึ้นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เกินสองปี

ทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ และในมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเดียวกันยังได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดว่าข้าราชการพลเรือนสามัญ (Civil Servant) กระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่การพิจารณาลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญจะสามารถทำได้เพียงใดและอย่างไรย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 1 และคณะที่ 2) ในเรื่องเสร็จที่ 566/2553 ซึ่งการพิจารณาโทษทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว ได้แก่ มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ที่กำหนดเงื่อนไขไว้สองประการ กล่าวคือ

ประการแรก ข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (Gross breaches of disciplines) หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการ หรือความผิดลหุโทษ (Les contraventions) ก่อนวันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการ

ประการที่สอง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไปแล้วภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ด้วยเหตุนี้ การที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จึงต้องปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนสามัญได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษก่อนออกจากราชการ และผู้บังคับบัญชาได้เริ่มดำเนินการสอบสวนภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ แต่ในกรณีที่เป็นการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้ถือว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่ยุติ โดยผู้บังคับบัญชาไม่ต้องดำเนินการสอบสวนอีก กรณีจึงต้องถือว่าการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลอย่างเดียวกับการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาตามความหมายของมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพราะผลแห่งการไต่สวนดังกล่าวจะถูกถือเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล

ของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนสามัญได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฯลฯ ก่อนออกจากราชการและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เริ่มดำเนินการไต่สวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญพ้นจากราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญก็ย่อมสามารถดำเนินการส่งลงโทษทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องที่ขอหารือมานี้ปรากฏว่า จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษกับนาย บ. ต่อพนักงานสอบสวน (Inquiry official) ภายหลังจากที่นาย บ. ได้เกษียณอายุราชการไปแล้วและถ้าถือเอาวันที่ 31 กรกฎาคม 2545 เป็นวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มต้นทำการไต่สวนก็เป็นเวลาเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นาย บ. พ้นจากราชการแล้ว กรมป่าไม้จึงไม่อาจพิจารณาโทษทางวินัยกับนาย บ. ได้อีกต่อไป

เมื่อพิจารณาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะสามารถลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (Council of State) ได้ให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการทหารที่เกษียณอายุราชการแล้ว (เรื่องเสร็จที่ 566/2553) สรุปได้ว่า มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัยหรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้ แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย แต่ไม่ได้ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาต่อไป การจะดำเนินการทางวินัยตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เพียงใดและอย่างไร ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกดำเนินการทางวินัย ส่วนมาตรา 92 และมาตรา 93 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นเพียงบทบัญญัติที่ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีกเท่านั้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการบรรจุ ปลด ย้าย เลื่อน และลดตำแหน่งข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2502 มติสภากลาโหมในการประชุมครั้งที่ 3/07 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2507 ประกอบกับคำสั่งกองทัพบก ที่ 176/2508 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2508 เรื่อง การหมุนเวียนกำลังพลที่กำหนดเหตุแห่ง

การปลดออกจากราชการแล้ว ไม่พบว่ามิบบัญญัตติกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจปลดทหารผู้กระทำความผิดวินัยออกจากราชการได้ในกรณีที่ทหารผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว ด้วยเหตุนี้กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) จึงไม่สามารถปลด พลเอก น. ออกจากราชการได้

ส่วนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ (เรื่องเสรีที่ 1362/2556) ก็ได้วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดว่าข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่การลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนสามัญจะสามารถทำได้เพียงใดและอย่างไร ย่อมเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการพิจารณาลงโทษทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการแล้ว ได้แก่ มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 การที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญจะอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ต้องปรากฏว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ²¹ (Les contraventions) ก่อนออกจากราชการ และผู้บังคับบัญชาได้เริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ แต่ในกรณีที่เป็น การได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้ถือว่าการได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่ยุติโดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องดำเนินการสอบสวนอีก กรณีจึงต้องถือว่าการได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลอย่างเดียวกับการสอบสวนของผู้บังคับบัญชาตามความหมายของมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพราะผลของการได้สวนดังกล่าวจะถูกถือเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการร้องทุกข์นาย บ. ต่อพนักงานสอบสวน

²¹ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 102 ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ภายหลังจากนาย บ. ได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว และวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มต้นทำการไต่สวน ก็เป็นเวลาเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นาย บ. พ้นจากราชการแล้วกรมป่าไม้ (Royal Forest Department) จึงไม่อาจพิจารณาลงโทษทางวินัยกับนาย บ. ได้

จากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่ได้ปฏิเสธห้ามมิให้มีการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้มูลความผิดแต่อย่างใด หากแต่ว่าการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วจะกระทำได้เพียงใดและอย่างไรนั้น จะต้องมีความหมายบัญญัติให้อำนาจผู้บังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน จึงจะสามารถลงโทษทางวินัยย้อนหลังแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วได้ ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว เป็นการวินิจฉัยโดยยึดหลักหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง (Principle of Legality of Administrative Act) ที่ฝ่ายปกครองจะกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการสร้างภาระหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างชัดเจน²²

กรณีจึงทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมาย (Gap in Law) เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้มูลความผิด เนื่องจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ไม่ได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะชี้มูลความผิด ขณะเดียวกันกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐก็ไม่ได้บัญญัติรองรับให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการทหารที่เกษียณอายุราชการแล้ว เรื่องเสร็จที่ 566/2553) และถึงแม้หน่วยงานของรัฐจะมีบทบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วได้ เช่น มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แต่หากไม่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก่อนพ้นจากตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเริ่มดำเนินการไต่สวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชาก็ไม่สามารถที่จะลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้แต่อย่างใด (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการทางวินัย

²² วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง : หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง และการกระทำทางปกครอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน. หน้า 30.

ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับอดีตรัฐมนตรีพลเรือนสามัญ เรื่องเสร็จที่ 1362/2556) กรณีจึงอาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการซึ่งจะต้องถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงและอาจถูกลงโทษสูงสุดถึงขั้นไล่ออกจากราชการ ขอลาออกจากราชการไปก่อน โดยยังคงได้รับประโยชน์จากบำเหน็จบำนาญ (Gratuities and Pensions) ต่อไป เพราะไม่ถูกดำเนินการทางวินัยถึงขั้นไล่ออก (Fire) จากราชการ

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้ว ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. (Office of the Nation Counter Corruption Commission) จะมีความผิด ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจนและแน่นอน เช่น ต้องดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้วภายในระยะเวลา 2 ปี หรือ 5 ปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการ เป็นต้น เพราะเมื่อเวลาผ่านไปนานเท่าใดความทรงจำเกี่ยวกับพยานหลักฐานก็จะยิ่งลดน้อยลงหรือไม่อาจแสวงหาพยานหลักฐานมาได้ เนื่องจากได้สูญหายไปตามกาลเวลาโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดในการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดย่อมมีมาก และอาจเป็นการกระทบต่อสิทธิของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยมากจนเกินไป

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๘๗๖๑ เรื่อง ร่างแก้ไข
กฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ
ขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- : สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- : การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขมาตรา ๑๐๐
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
ซึ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว)

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

มิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑
ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๒๒ ก/หน้า ๑/๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

ดำเนินการอื่นใดโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมหรือเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้น และไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๙๙ ให้กรรมการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวนและโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(๑) เรียกให้กระทรวง กรม ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว โดยมีสาเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ

มาตรา ๑๐๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้

ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีการณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งตามเดิมหรือตำแหน่งอื่นในประเภทเดียวกันและระดับเดียวกันหรือในตำแหน่งประเภทและระดับที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนแล้วภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๒๘๗๖๑ เรื่อง ร่างแก้ไขกฎหมาย
ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ
ขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล
ในราชการฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๓)

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 บก.ค.ค.ค.
 สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 เลขรับ 9675
 วันที่ 19 ก.ย. 2561
 เวลา 11.34 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๖๑

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล
 ในราชการฝ่ายพลเรือน จำนวน ๕ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ รวม ๕ ฉบับ และเอกสารประกอบ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๕. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

รวม ๕ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๕ ฉบับดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
 บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
 รับที่ ๒๕๔๗ / ๒๕๖๑
 วันที่ ๑๕ / ก.ย. / ๖๑
 เวลา ๑๕.๓๗ น.
 สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วนซ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๒๑ (วนซ์/๐๙/ทง/๐๐๘)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 รับที่ ๒๕๖๑ วันที่ 19 ก.ย. ๖1
 เวลา 15.23 น. ก.ย.
 สำนักการประชุม

ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๐ และเพิ่มมาตรา ๑๐๐/๑)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมาย
ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม
และไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้
ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือน
กับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาลงโทษ
แก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออกจากราชการไปแล้วในบางกรณี
ไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออก
จากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต
อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็น
ต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการพลเรือนสามัญ
ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย
มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำความหรือละเว้นกระทำการใด
อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่

สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้ผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้ผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่ เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ”

ผู้รับสนองพระราชโองการ

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
 พลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงาน
 คณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันปรากฏปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมาย
 ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความ
 ไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว
 นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแตกต่างระหว่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ
 ฝ่ายพลเรือนกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบการทุจริต ซึ่งทำให้การดำเนินการทางวินัย
 เพื่อพิจารณาลงโทษแก่ข้าราชการที่ถูกองค์กรตรวจสอบการทุจริตชี้มูลความผิดหลังออกจากราชการ
 ไปแล้วในบางกรณีไม่อาจดำเนินการตามฐานความผิดที่ชี้มูลได้ ดังนั้น สมควรให้การดำเนินการ
 ทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายขององค์กรตรวจสอบ
 การทุจริต อันจะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น
 จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติทั้ง ๕ ฉบับนี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ
 ระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ
 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ
 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติ
 ระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
 ศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์

และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการแต่ละประเภทซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่มีการกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาไว้ก่อนออกจากราชการ ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

(๒) กรณีที่มีการกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญาภายหลังจากที่ออกจากราชการแล้ว ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ แต่ในกรณีที่เป็นการผิดที่ปรากฏชัดแจ้งซึ่งสามารถดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้ นั้นจะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

(๓) กรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ แล้วแต่กรณี

(๔) กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) มีมติชี้มูลความผิดผู้ซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ผู้นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๕) การดำเนินการทางวินัยที่ส่วนราชการดำเนินการเอง หรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิด ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้ลงโทษ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ซึ่งออกจากราชการของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับกฎหมายขององค์การตรวจสอบการทุจริต จะเป็นกลไกหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการสร้างหลักประกันแก่ประชาชนว่าจะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้

ช่องทางที่ ๑ : การจัดประชุมหารือระหว่างผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน องค์กรตรวจสอบ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ช่องทางที่ ๒ : การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th)

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

๒.๑ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดประชุมหารือระหว่างผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ : การจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

ครั้งที่ ๒ : การจัดประชุมในระดับกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๓๓๑๐ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

ซึ่งการประชุมทั้งสองครั้งเป็นการระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปจัดทำหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักเกณฑ์ดังกล่าวและมีมติให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในราชการฝ่ายพลเรือนดำเนินการแก้ไขกฎหมายของตนให้มีความสอดคล้องกันตามหลักการดังกล่าว จึงมีการจัดประชุมในครั้งที่ ๓

ครั้งที่ ๓ : การจัดประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้วให้เป็นไปตามหลักการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (โดยพิจารณาจากร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงาน ก.พ. ยกร่างเป็นเบื้องต้น)

๒.๒ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการเห็นชอบตามผลการประชุมข้อ ๒.๑ (ครั้งที่ ๓) โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมฯ

ครั้งที่ ๑ : เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ เจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินการทางวินัยขององค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ ๒ : เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๓๓๑๐ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ กรรมการองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ในการประชุมทั้งสองครั้งมีรายชื่อหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๑

ครั้งที่ ๓ : เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี คือ กรรมการองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายชื่อหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒

๓.๒ กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) คือ ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ และ ๔

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ และ ๔

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฯ เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ และ ๔

๗. การนำผลการรับฟังความเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

เนื่องจากองค์กรกลางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการ และประชาชน เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ) จึงเห็นควรเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวตามขั้นตอน

รายชื่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง
ในการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ

ที่	ชื่อคณะกรรมการ
๑.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
๒.	คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
๓.	คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (กร.)
๔.	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ก.ส.)
๕.	คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)
๖.	คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)
๗.	คณะกรรมการอัยการ (ก.อ.)
๘.	องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (อ.ศร.)
๙.	คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.)
๑๐.	คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
๑๑.	คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)
๑๒.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.)
๑๓.	คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.ก.)
๑๔.	คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ)
๑๕.	คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.)
๑๖.	คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.)
๑๗.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนประจำ กอ.รมน.
๑๘.	คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.)
๑๙.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
๒๐.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
๒๑.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายชื่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง
ในการกำหนดมาตรฐานการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ

(การประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙)

ที่	ชื่อคณะกรรมการ
๑.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
๒.	คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (กร.)
๓.	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ก.ส.)
๔.	คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)
๕.	คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)
๖.	คณะกรรมการอัยการ (ก.อ.)
๗.	องค์กรกลางบริหารงานบุคคลในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (อ.ศร.)
๘.	คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.)
๙.	คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง
๑๐.	คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)
๑๑.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.)
๑๒.	คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.ก.)
๑๓.	คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ)
๑๔.	คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.)
๑๕.	คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.)
๑๖.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนประจำ กอ.รมน.
๑๗.	คณะกรรมการข้าราชการทหาร (กขท.)
๑๘.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
๑๙.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
๒๐.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จากการจัดประชุมหารือระหว่างผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน องค์กรตรวจสอบ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
(ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่เสนอแก้ไข)	ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น	คำชี้แจงเหตุผลรายละเอียด	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น และผ่านการพิจารณาของ ก.พ. แล้ว)
<p>มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ใดซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนหรือหลังพ้นจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบ ตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบ หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องทวงถามหนี้หรือมีความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างเร่งด่วนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ</p>	<p>- ควรแก้ไขเป็น “มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องทวงถามหนี้หรือหลังพ้นจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาญา”</p> <p>- ควรแก้ไขเป็น “พ้นจากราชการ”</p> <p>- ควรแก้ไขเป็น “ต้องเริ่มดำเนินการทางวินัยอย่างเร่งด่วน”</p>	<p>- เพื่อให้ครอบคลุมเงื่อนไขตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่เห็นชอบว่า ความผิดต้องเกิดในขณะที่รับราชการ แต่การกล่าวหาจะกระทำก่อนหรือหลังพ้นจากราชการก็ได้</p> <p>- เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ</p> <p>- เพื่อให้ครอบคลุมความหมายของการดำเนินการทางวินัยโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและกรณีความผิดที่ปรากฏชัดเจนซึ่งจะพิจารณาดำเนินการทางวินัยโดยไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้</p>	<p>มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ใดซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนหรือหลังพ้นจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบ ตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือตรวจสอบ หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องทวงถามหนี้หรือมีความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือมีความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ทั้งนี้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนทางวินัยอย่างเร่งด่วนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ</p>

<p>ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่เสนอแก้ไข)</p>	<p>การดำเนินการทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูล ความผิด ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษ ตามที่มีมติชี้มูลความผิด โดยไม่นำเงื่อนไขและ หลักเกณฑ์โดยกฎหมายว่าด้วยกฎระเบียบ บุคคลของผู้ที่พ้นจากราชการมาใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม)</p>	<p>ในกรณีศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณา อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบ รายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยหรือ มติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ ให้ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษใหม่ภายในสามปี นับแต่วันที่ มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง)</p>
<p>ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น</p>	<p>- ครรแก้ไขโดยส่ววรรคสามนี้ไปไว้เป็น วรรคสอง และนำวรรคสามมาเป็นวรรคสองแทน</p> <p>- ครรแก้ไขเป็น "โดยไม่นำเงื่อนไข ในการสอบสวนและเงื่อนไขในการสั่ง ลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยกฎระเบียบ บุคคลของผู้ที่พ้นจากราชการมาใช้บังคับ"</p>	<p>- ครรแก้ไขเป็น "มีคำวินิจฉัยหรือมีมติ ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษเพราะเหตุครบถ้วน ดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย"</p>
<p>คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น</p>	<p>- ถ้าวรรคสองของร่างฯที่แก้ไข ให้ นายรมต.ที่มีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษา เพิกถอนคำสั่งลงโทษที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลด้วย ก็ควร สลับตำแหน่งระหว่างวรรคสองเดิม และ วรรคสามเดิม</p> <p>- เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ ประสงค์จะยกเว้นมิให้นำกฎหมายของ องค์การกลางบริหารงานบุคคลมาใช้บังคับ กับนักดำนินการทวินัยผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติ ชี้มูลความผิด เฉพาะในส่วนของเงื่อนไข ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย แก่ผู้นั้น แต่ยังคงต้องนำกระบวนการอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายมาใช้บังคับด้วย เช่น ต้องผ่านการพิจารณาและมีมติโดย องค์คณะบุคคลก่อนออกคำสั่งลงโทษวินัย อย่างร้ายแรงแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ เป็นต้น</p>	<p>- การที่ต้องดำเนินการทางวินัยใหม่ ไม่ควรรวมถึงกรณีศาลปกครองมี คำพิพากษาในข้อเท็จจริงแล้วว่าผู้ฟ้อง คดีไม่ได้กระทำความผิดวินัย</p>
<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น และผ่านการพิจารณาของ ก.พ. แล้ว)</p>	<p>การดำเนินการทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูล ความผิด ให้ดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษ ตามที่มีมติชี้มูลความผิด โดยไม่นำเงื่อนไขในการ สอบสวนและเงื่อนไขในการสั่งลงโทษตาม กฎหมายว่าด้วยกฎระเบียบของบุคคลของผู้ที่พ้น จากราชการมาใช้บังคับ</p>	<p>ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณา อุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบ รายงานการดำเนินการทางวินัย มีคำวินิจฉัยหรือ มติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ เพราะเหตุครบถ้วนการ ดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ดำเนินการ ทางวินัยและสั่งลงโทษใหม่ภายในสามปี นับแต่วันที่ มีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือ มีมติ แล้วแต่กรณี</p>

<p>ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่เสนอแก้ไข)</p>	<p>ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น</p>	<p>คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น และผ่านการพิจารณาของ ก.พ. แล้ว)</p>
<p>ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าผล การสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิด วินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้คงโทษ</p>	<p>ควรแก้ไข ดังนี้ แนวทวงที่ ๑ ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง สาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้ คงโทษ แนวทวงที่ ๒ ในกรณีที่เกิดการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้คงโทษ</p>	<p>- เมื่อได้มีการสลับวรรคสองเดิมกับ วรรคสามเดิมของร่างฯ ที่เสนอ จึงจำเป็นต้อง แก้ไขการอ้างอิงวรรคดังกล่าวในวรรคนี้</p> <p>- เพื่อยกเว้นให้แก่ผู้ที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูล ความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ได้รับความคุ้มครอง เช่นเดียวกับผู้ที่ถูกสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง โดยส่วนราชการแล้วผลปรากฏว่ากระทำ ผิดวินัยเพียงไม่ร้ายแรง</p>	<p>ในกรณีที่เกิดการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้คงโทษ</p>

ข้อสังเกตอื่น ๆ ขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการสรุปได้ดังนี้

	องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	ข้อสังเกต
๑.	คณะกรรมการข้าราชการ รัฐสภา	การกำหนดเงื่อนไขเวลาสั่งลงโทษไว้ ๓ ปี นับแต่พ้นจากราชการ อาจทำให้การสอบสวนมีความล่าช้าเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิด และการกำหนดเงื่อนไขเวลาดังกล่าวอาจเป็นการเลือกปฏิบัติระหว่าง ข้าราชการผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้วกับผู้ที่ยังอยู่ในราชการ
๒.	คณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	การบัญญัติในวรรคสอง ว่า “ความในวรรคหนึ่งไม่นำมาใช้กับ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูล ความผิด” อาจถูกแปลความว่าไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิด เพราะอาจหมายถึงไม่นำวรรคหนึ่งทั้งวรรค มาใช้ มิใช่หมายความว่าไม่นำเงื่อนไขเวลามาใช้
๓.	คณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดิน	แก้ไขวรรคสอง จากการระบุชื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมเป็น “...คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิด หรือตามที่หน่วยงานซึ่งมี กฎหมายให้อำนาจในการดำเนินการชี้มูลความผิด” เพื่อประโยชน์ ในการบังคับใช้กฎหมายไม่ให้มีช่องว่างในอนาคตและเพื่อเป็นการ รองรับกรณีมีองค์กรตรวจสอบเช่นเดียวกับ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท.
๔.	คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	มีข้อสังเกต ๒ ข้อ ดังนี้ ๑. ความในวรรคสองที่กำหนดคำว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท.” อาจแทนด้วยคำว่า “หน่วยงานป้องกัน และปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” เนื่องจาก อาจมีการจัดตั้งองค์กรอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันอีก ในภายหลัง ๒. ความในวรรคสาม กรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เพิกถอน คำสั่งลงโทษเพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วย กฎหมาย และให้ดำเนินการและมีคำสั่งใหม่ภายในสามปี นับแต่ มี คำพิพากษาถึงที่สุด นั้น เนื่องจากยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติกฎหมายใด ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนผู้ถูกกล่าวหาใหม่ และเกรงว่าจะกระทบต่อการดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในระหว่างการ พิจารณาในชั้นศาล

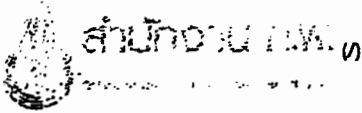
	องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	ข้อสังเกต
๕.	คณะกรรมการข้าราชการ ฝ่ายศาลปกครอง	<p>มีข้อสังเกต ๓ ข้อ ดังนี้</p> <p>๑. เห็นควรตัดความในวรรคสองออก ด้วยเหตุผล คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎหมาย ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. มาใช้ เป็นเรื่องที่นอกเหนือจากหลักการที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติ และเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะได้อยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องนำมากำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน - การกำหนดในวรรคสอง มีผลเป็นการนำบทบัญญัติที่ควรเป็นเพียงข้อยกเว้นมาบัญญัติเป็นหลักทั่วไป ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรมแล้ว ยังไม่เป็นไปตามหลักการตรากฎหมายที่ดีอีกด้วย - ยังมีปัญหาข้อกฎหมายตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนและชี้มูลความผิดเฉพาะฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น หรือไม่ <p>๒. ความในวรรคสาม คลอบคลุมในเรื่องกระบวนการดำเนินการทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่ครอบคลุมกรณีศาลปกครองวินิจฉัยในเนื้อหาแล้วเห็นว่าการใช้ดุลพินิจของส่วนราชการในการปรับบทความผิดไม่ถูกต้อง หรือดุลพินิจในการลงโทษไม่เหมาะสม (เช่น ศาลปกครองเห็นว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือไม่เป็นความผิดเลย)</p> <p>๓. ความในวรรคสี่ ที่ว่า “กรณีผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ” ถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้นั้น อาจเกิดการตีความว่าครอบคลุมถึงกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองด้วยหรือไม่ หรือให้หมายถึงเฉพาะการดำเนินการในชั้นพิจารณาของส่วนราชการเท่านั้น</p>

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และ
เว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th)
(ก่อนเสนอร่างกฎหมายต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

ผลการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ปรากฏดังนี้

(๑) เว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) มีจำนวนผู้เข้าอ่านทั้งสิ้น ๓๒๗ คน มีผู้แสดงความคิดเห็น ๑ คน โดยแสดงความเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

(๒) เว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) มีจำนวนผู้เข้าอ่านทั้งสิ้น ๗๖ คน แต่ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น

Home (/)

Public Hearing เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ

ค้นหาข้อมูล
สำนักงาน ก.พ.

Custom Search

Search

View (/blog/2017/05/public-hearing-

%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%

Edit (/node/3504/edit)

Revisions (/node/3504/revisions)

Track (/node/3504/track)

16
May

Public Hearing เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ (/blog/2017/05/public-hearing-%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A

& By (thachakrit) (/users/thachakrit)

วิโมลีธารการ

(tags/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B8%

๒ 0 Comments (/blog/2017/05/public-hearing-

%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%94%E

ด้วยคณะกรรมการได้มีมติเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการในราชการฝ่ายพลเรือน รวม 5 ฉบับ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร้องขอ

ท่านสามารถอ่านรายละเอียดการร่างกฎหมายและแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ที่เว็บไซต์ต่อไปนี้

- ร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ (http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/raangkdhmaaywaadwykaardameninkarthangwinayaekphuuthiphncchaakraachkaar. 754.5 KB)
- เข้าสู่แบบฟอร์มแสดงความคิดเห็น (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSffV-mt4Pfk6WR1vgLZc0M27kHTJdFD7gd_KfAXKWwRphiQ/viewform)

ระหว่างวันที่ 16-31 พฤษภาคม 2560

ประเภทข่าว:

ข่าวประชาสัมพันธ์

(/E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%97%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%82%E0%B9%

Share this post

Like 0

๓

ใช้ร่วมพัน

Author

(thachakrit) (/users/thachakrit)

OCSC Site Administrator, สำนักศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงาน ก.พ.

QUESTIONS

RESPONSES

1 response

SUMMARY

Accepting responses

1 of 1

Responses cannot be edited

แบบรับฟังความคิดเห็นประชาชน

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พิพากษา
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

* Required

ข้อมูลพื้นฐานสองความลับ

ชื่อ-นามสกุล *

นายอักษร สันติโรกุล

Responses cannot be edited

แบบรับฟังความคิดเห็นประชาชน

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ข้อมูลผู้แสดงความคิดเห็น

ชื่อ-นามสกุล *

นายอักษร สันติไชกุล

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน *

3411100407015

ความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับ "ร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการในราชการฝ่ายพลเรือน" ทั้ง 5 ฉบับหรือไม่ *

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

2. ท่านมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ "ร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการในราชการฝ่ายพลเรือน" ทั้ง 5 ฉบับ อย่างไร *

ไม่มีข้อเสนอเพิ่มเติม

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และ เว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) คือ ประชาชน ข้าราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ส่งมาด้วย

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ส่งมาด้วย

๖. คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ปรากฏตามตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ส่งมาด้วย

๗. การนำผลการรับฟังความเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

เนื่องจากองค์กรกลางการการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ องค์กรตรวจสอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการ และประชาชน เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ) จึงเห็นควรเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวตามขั้นตอน

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th)

(ร่างที่ผ่านการตรวจพิจารณาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

การรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) และเว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ ปรากฏดังนี้

(๑) เว็บไซต์สำนักงาน ก.พ. (www.ocsc.go.th) มีจำนวนผู้เข้าอ่านทั้งสิ้น ๑,๐๔๔ คน มีผู้แสดงความความคิดเห็น ๒ คน โดยแสดงความเห็นด้วย ๑ คน และไม่เห็นด้วย ๑ คน โดยมีความเห็นเพิ่มเติมตามที่ปรากฏในตารางข้างต้น

(๒) เว็บไซต์กฎหมายไทย (www.lawamendment.go.th) มีจำนวนผู้เข้าอ่านทั้งสิ้น ๑๐๗ คน แต่ไม่มีผู้แสดงความความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่าง ที่ผ่านการตรวจพิจารณา โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)	ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น)
มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ซึ่งพ้นจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณี ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนพ้นจากราชการว่า ขณะ รับราชการได้กระทำความหรือละเว้นกระทำการใดอัน เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อ ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบ ของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของ ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือ มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาคดีอาญาก่อนพ้นจากราชการว่า ในขณะรับราชการ ได้กระทำความผิดอาญาอื่น มิใช่เป็นความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่ เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจ ดำเนินการทวงวินัยอันมากดำเนินการสืบสวนหรือ	- เห็นด้วยกับร่างฯ - ไม่เห็นด้วยกับร่างฯ	- การกระทำผิดวินัย วรรคกลางของ ทางวินัยแม้จะพ้นจากราชการไปแล้ว เพื่อเป็นการปราบปรามผู้กระทำความ ผิดเสมอภาค - ควรพิจารณาจากเจตนาและ สภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ และการใช้ ดุลพินิจของผู้ตัดสินควรมีหลัก คุณธรรมและสภาพการณ์และการ ปฏิบัติงานโดยรวม รวมทั้งคุณความดี และพฤติการณ์โดยรวมประกอบการ พิจารณาด้วย	- ไม่มีการแก้ไข -

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณา โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)	ข้อความหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น)
<p>พิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้พ้นจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ</p> <p>กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหากคดีอาญา หลังจากที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดพ้นจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้พ้นจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ</p> <p>ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย หรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ที่มีคำพิพากษา ถึงที่สุด หรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุด หรือมีมติ แล้วแต่กรณี</p>			

<p>ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณา โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)</p>	<p>ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น</p>	<p>คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ร่างฯ ที่แก้ไขตามการรับฟังความคิดเห็น)</p>
<p>การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า ผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้คงโทษ มาตรา ๑๐๐/๑ ในกรณีที่เกิดคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือน สามัญผู้ใดซึ่งจากราชการแล้ว การดำเนินการทาง วินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่า ด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและ ปราบปราม การทุจริต แล้วแต่กรณี การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หาก ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ ให้คงโทษ</p>			<p>- ไม่มีการแก้ไข -</p>

แบบรับฟังความคิดเห็นประชาชน (ครั้งที่ 2)

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ข้อมูลผู้แสดงความคิดเห็น

ชื่อ-นามสกุล *

จรรณี นิมิตชัย

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน *

519๐๕๐๐๐1806

ความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการหรือไม่ *

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

2. ท่านมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ อย่างไร *

ควรพิจารณาจากเจตนาและสภาพแวดล้อม เป็นประเด็นสำคัญ และควรใช้ดุลยพินิจของผู้ตัดสินการ
ยึดหลักคุณธรรม และสภาพการณ์และการปฏิบัติงานโดยรวม รวมทั้งคุณความดีและพฤติการณ์โดย
รวมประกอบการพิจารณาด้วย

แบบรับฟังความคิดเห็นประชาชน (ครั้งที่ 2)

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการ
ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ข้อมูลผู้แสดงความคิดเห็น

ชื่อ-นามสกุล *

หนี้ยัสสร ทนในโซอ

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน *

1500900111571

ความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้น
จากราชการหรือไม่ *

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

2. ท่านมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย
แก่ผู้ที่พ้นจากราชการ อย่างไร *

เห็นว่าการกระทำผิดวินัยร้ายแรง ควรถูกลงโทษทางวินัย แม้จะพ้นจากราชการไปแล้ว เพื่อเป็นการ
ปราบปรามผู้กระทำความผิดโดยเสมอภาค

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
ซึ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินการทางวินัย
แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติเรื่อง
การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว)

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนปรากฏปัญหาความลักลั่นระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ อยู่หลายประการ เช่น กรณีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการ มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ ขณะที่การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจที่พ้นจากราชการ มาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ดำเนินการสอบสวนข้าราชการตำรวจที่ถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ หากส่วนราชการไม่อาจดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น ก็ไม่อาจดำเนินการลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการที่พ้นจากราชการไปแล้วได้ ด้วยเหตุที่บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนยังมีความแตกต่างกันตามที่กล่าวข้างต้น จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่เสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนแต่ละประเภทซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากนี้ยังปรากฏข้อจำกัดในการดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาโทษแก่ข้าราชการผู้กระทำผิดอันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ และบทบัญญัติกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรตรวจสอบการทุจริต ได้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. กล่าวคือ กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการไต่สวนและชี้มูลความผิดวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากหน้าที่ไปแล้วไม่เกินห้าปีหรือไม่เกินสิบปี แล้วแต่กรณี โดยการส่งเรื่องให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาโทษต่อไป ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้น แต่เมื่อพิจารณากฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ปรากฏว่ามีการกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้วไว้แตกต่างจากบทบัญญัติกฎหมายขององค์กรตรวจสอบข้างต้น จึงส่งผลให้ส่วนราชการต้นสังกัดของข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดวินัยไม่อาจพิจารณาโทษแก่ข้าราชการผู้นั้นได้ อันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล

๒. ความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาหนี้

จากปัญหาที่ปรากฏตามข้อ ๑ จึงจำเป็นต้องแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการไปแล้ว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการดังกล่าวให้เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยราชการในฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๓. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๓.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ข้าราชการพลเรือนสามัญทั่วประเทศ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่พ้นจากราชการผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการพลเรือนสามัญโดยทั่วไป รวมถึงข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทอื่นซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ กำหนดให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓.๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกจำกัด

การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการไปแล้ว เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของข้าราชการในการที่จะถูกดำเนินการทางวินัยได้แม้พ้นจากราชการไปแล้ว แต่ข้าราชการดังกล่าวยังคงมีสิทธิในการรับทราบข้อกล่าวหา สิทธิในการนำพยานหลักฐานมาชี้แจงโต้แย้งข้อกล่าวหา และสิทธิอื่น ๆ ในการต่อสู้คดี ได้เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งยังอยู่ในราชการ ทั้งนี้ การแก้ไขกฎหมายเรื่องนี้ไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั่วไป

๓.๓ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

(๑) การแก้ไขมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายและทำให้ส่วนราชการสามารถพิจารณาโทษแก่ข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดได้แม้ผู้นั้นจะพ้นจากราชการไปเป็นระยะเวลาอันนานเท่าใดก็ตาม อันเป็นการป้องปรามมิให้ข้าราชการกระทำความผิด ตลอดจนส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล เมื่อการทุจริตลดลงแล้ว ประเทศชาติย่อมพัฒนา และประชาชนมีความสุขมากยิ่งขึ้น

(๒) การกำหนดเงื่อนไขเริ่มต้นในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้พ้นจากราชการไปแล้วให้ยาวนานขึ้นกว่าเดิม ย่อมทำให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งพ้นจากราชการไปแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยให้แก่ประชาชนและสังคม

(๓) การกำหนดเงื่อนไขสิ้นสุดในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่พ้นจากราชการไปแล้ว นอกจากจะเป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหาในการเข้าถึงพยานหลักฐานสำหรับใช้ต่อสู้คดี และผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรอคอยการดำเนินการที่ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุดแล้ว ยังมีผลให้ส่วนราชการไม่ต้องรับภาระเกินจำเป็น ทั้งในแง่บุคลากรและงบประมาณที่จะต้องเข้าไปในการสอบสวนวินัยที่ยาวนานเกินสมควร อันจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องปรามพฤติกรรมทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ และประหยัดงบประมาณของส่วนราชการเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ได้

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวตัวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวตัวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)